

Operatoren für das Fach Türkisch

Abitur ab 2017

Aufgabenart 1.1

Klausurteil A   **Schreiben mit Leseverstehen, integriert**

Klausurteil B   **schriftliche Sprachmittlung (D > T), isoliert**

Die Übersicht enthält Operatoren, die für das im Abitur vorgesehene Klausurformat Schreiben mit integriertem Leseverstehen in Klausurteil A und Sprachmittlung in Klausurteil B infrage kommen.

Ein Grundstock von Operatoren für weitere Kompetenzbereiche ist in den „Konstruktionshinweisen – Neue Aufgabenformate in den modernen Fremdsprachen“ erhältlich (Download auf der Seite <https://www.standardsicherung.schulministerium.nrw.de/abitur-gost/fach.php?fach=35>).

Die Operatoren können unterschiedlichen Anforderungsbereichen zugeordnet werden (vgl. Kapitel 4 der Kernlehrpläne für moderne Fremdsprachen, Sekundarstufe II, Gymnasium/Gesamtschule).

Klausurteil A   Schreiben, Leseverstehen integriert

Operator	Erläuterung	Illustrierendes Aufgabenbeispiel
açıklamak	bir konuyla ilgili olarak gerekli bilgileri vermek, izah etmek	Söz konusu metinde Avrupalı Türkler hakkında edindiğiniz bilgileri açıklayınız.
analiz etmek	çözümlemek, tahlil etmek	Metnin türünü belirleyip özelliklerini örnekler vererek inceleyiniz. Ayrıca yazarın kullandığı dilin ve dilsel araçların metne katkısını analiz ediniz.
belirtmek	bir metinde ele alınan konuyu saptayarak açıklamak	Metnin hangi yazı türüne girdiğini örneklerle belirtiniz.
betimlemek	bir durumu, bir sorunu, bir kişiyi ya da iki kişi arasındaki bir ilişkiyi anlatmak, tasvir etmek	Memduh Şevket Esendal'ın yazmış olduğu "Dövüş" başlıklı metninde iki çocuğu ve aralarındaki sorunu betimleyiniz.
çıkarmak	bulmak, ortaya koymak	Metinde, iki toplum arasında var olan benzerlikleri ve farklılıkları çıkarınız.
değerlendirmek	bir metinde işlenen bir sorunun ya da tutumun kişisel ölçütler ve toplumsal değerler çerçevesinde uygunluğunun sınanması	Dayağın toplumumuzda birçok kişi tarafından kullanılan bir eğitim aracı olmasını ve "Dayak cennetten çıkmıştır" atasözünü değerlendiriniz.
görüş belirtmek	bir konuda varılan yargıyı açıklamak	Yazarın "erken yaşta evlilikler geleceğimizi tehdit ediyor" tezini değerlendirerek çocukların küçük yaşta evlendirilmesine ilişkin görüşünüzü belirtiniz.
göstermek	bir metinde ele alınan konuyu saptayarak açıklamak	Metnin tartışma yapısını inceleyerek yazarın metni oluştururken kullandığı düşünceyi açma ve geliştirme yollarını ve gerekçe çeşitlerini alıntılarla gösteriniz.
incelemek	önemli ayrıntıları inceden inceye çıkartarak çözümlemek	Yazarın tutumunu, metnin yapısını ve yazarın kullandığı dilsel araçları inceleyiniz.
karakterize etmek	bir kişiyi ya da figürü analiz etmek	Söz konusu roman bölümünden yola çıkarak Aliye'yi karakterize ediniz.

karşılaştırmak	benzerlikleri ve farklılıkları incelemek için kıyaslamak	Eğitim konusunu ele alan bu metinlerde savunulan görüşleri karşılaştırınız.
örneklendirmek	örneklerle göstermek, örneklerle açıklamak	Erken evlilikler nasıl önlenebilir? Örneklendiriniz.
özetlemek	metnin konusunu, ana düşüncesini ya da ana hatlarıyla içeriğini dile getirmek	Yazarın, üçüncü nesil gençlerin uyumlarına ilişkin açıkladıklarını özetleyiniz.
tartışmak	bir konuyu destekleyen ve desteklemeyen gerekçeler sunarak sağlam temelli bir görüşe ya da sonuca varmak	Yazarın görüşünü değerlendirerek uyumun günümüz koşulları açısından başarılı ve başarısız yönlerini tartışınız.
yazmak (+ <i>metin türü</i>)	belirli özelliklere uygun bir metin üretmek	Prof. Dr. Jale Baysal'a, kadın-erkek ayrımıyla ilgili düşüncelerinizi açıkladığınız ve Türk kızlarının Almanya'daki durumuna da değindiğiniz bir okur mektubu yazınız.
yorumlamak	yorum yaparak açıklamak	"Uçmayı öğrenmiş bir serçe yavrusu gibi, gözün başka dallarda." Öyküdeki bu tümceyi yorumlayınız ve düşüncelerinizi gerekçelendiriniz.

Klausurteil B Sprachmittlung isoliert

Die Aufgabenstellung für die Sprachmittlung enthält einen situativen Kontext mit Hinweisen zu Adressat und Zieltextformat.

Operator	Erläuterung	Illustrierendes Aufgabenbeispiel
açıklamak	bir konuyla ilgili olarak gerekli bilgileri vermek, izah etmek	Türkiye'deki arkadaşınıza, Türkiye'nin olası bir Avrupa Birliği üyeliğini değerlendirdiğiniz bir e-mail yazınız. Metninizde ayrıca Kopenhag Kriterleri'ni de açıklayınız.
(ana hatlarıyla) belirtmek	bir metinde ele alınan konuyu (ana hatlarıyla) saptayarak açıklamak	"Staudamm Projekt in der Türkei: Ein Dorf, dem Untergang geweiht" başlıklı metni kullanarak okulunuzun İnternet sayfasında, Türkçe Bölümü köşesinde, Türkçe olarak bir yorum yazınız. Yorumunuzda İlisu Barajı'nın yapılmasının beraberinde getirdiği sorunları belirtiniz.
özetlemek	metnin konusunu, ana düşüncesini ya da ana hatlarıyla içeriğini dile getirmek	Söz konusu metinden yola çıkarak okulunuzun Türk velileri için Pisa Araştırması'nı bir mektup yazarak özetleyiniz.
sunmak	var sayılan bir bağlamda, bir konuya, duruma ya da davranışa ilişkin açıklayıcı bir metin üretmek	Değişim programıyla Türkiye'den okulunuza gelen misafir öğrencilerine Almanya'nın okul sistemini Türkçe dersinde sununuz.
yazmak (+ <i>metin türü</i>)	belirli özelliklere uygun bir metin üretmek	"Staudamm Projekt in der Türkei: Ein Dorf, dem Untergang geweiht" başlıklı metni kullanarak okulunuzun İnternet sayfasında, Türkçe Bölümü köşesinde, Türkçe olarak bir yorum yazınız. Yorumunuzda İlisu Barajı'nın yapılmasının beraberinde getirdiği sorunları belirtiniz.